

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

מותאם

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 011281 עברית	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1"> <tr> <td>שנה</td> <td>חודש</td> <td>השנה</td> </tr> <tr> <td>מועד</td> <td>מועד</td> <td>מועד</td> </tr> <tr> <td>מס' תעודת הזהות</td> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم الهوية</td> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה	חודש	השנה	מועד	מועד	מועד	מס' תעודת הזהות	סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم الهوية	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה	חודש	השנה												
מועד	מועד	מועד												
מס' תעודת הזהות	סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות												
رقم الهوية	رقم المدرسة	رقم الهوية												

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

ملاحظة

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תש"ף, 2020
מספר השאלון: 11281
נספחים: נספח 1 – טקסטים
נספח 2 – דף עזר

הוראות לנבחן

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים 1-3 שבנספח 1 המצורף, וענה על כל השאלות 1-5 שלפניך.
הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. הכותרת של טקסט 1 היא קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם.

א. ציין על פי טקסט 1 מהו המחיר המוזכר בכותרת. (2 נקודות)

ב. הבא מטקסט 1 שתי סיבות למחיר זה של הקניות באינטרנט. (4 נקודות)

2. א. "את מגמת המעבר לצרכנות מקוונת מובילים בעיקר בני הדור הצעיר"

(טקסט 2, שורה 13).

ציין מהי הסיבה לכך, על פי טקסטים 2 ו-3. (2 נקודות)

ב. מדוע אלעד גולדנברג קובע שבני הנוער הם "צרכנים מתוחכמים" (טקסט 3, שורה 17)?

(2 נקודות)

הקף את התשובה הנכונה.

(1) משום שבני הנוער מתחילים לקנות באינטרנט כבר מגיל 11.

(2) משום שבני הנוער הם קהל אידיאלי בעבור משווקים, מפרסמים וחברות מסחריות.

(3) משום שרוב בני הנוער ממליצים להוריהם לקנות באינטרנט.

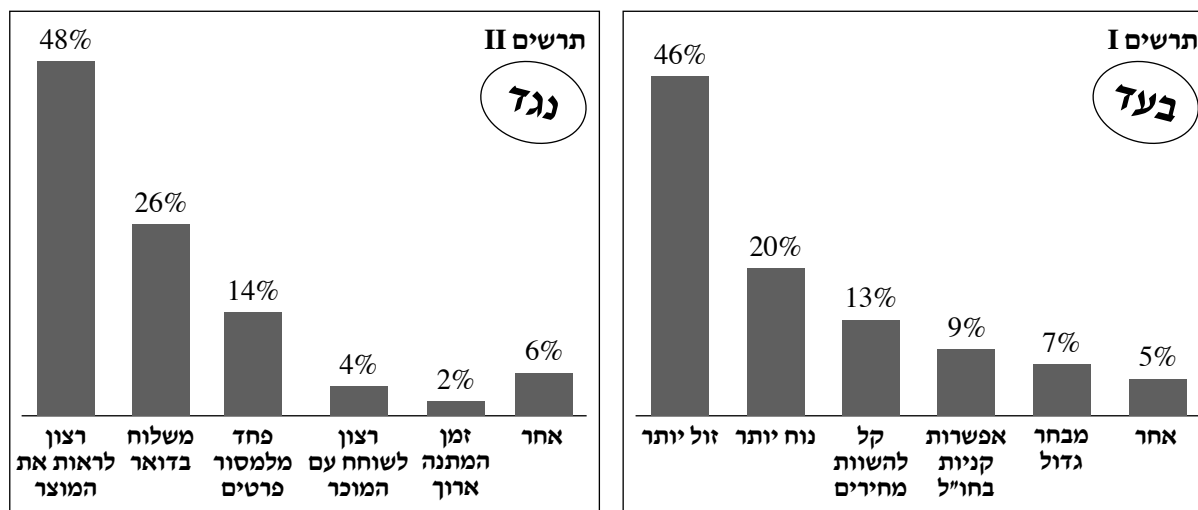
(4) משום שבני הנוער רואים את המוצר בחנות ולאחר מכן רוכשים אותו ברשת.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

3. לפניך שני תרשימים המציגים תוצאות של מחקר שנערך בשנת 2016 בקרב 1,500 ישראלים בני 18-65. תרשים I מציג את התפלגות השיקולים **בעד** קנייה באינטרנט, ותרשים II את התפלגות השיקולים **נגד**.

לקנות או לא לקנות באינטרנט

(הנתונים מתוך רז-חיימוביץ', מ' [31 במאי 2016]. eBay: כ-95% מהישראלים קנו השנה באינטרנט. מתוך האתר **גלובס**.)

א. על פי **טקסט 1**, ציין שיקול אחד המוצג בתרשים II שעימו התמודדו אתרי הקניות, וציין באיזה אופן התמודדו עימו אתרי הקניות. (4 נקודות)

ב. תרשים I פורסם בשנת 2016 ומציג את התפלגות השיקולים בעד הקניות באינטרנט באותה שנה.

בטקסט 1, שפורסם בשנת 2018, מתוארת מגמה של שינוי בשיקולים לרכישת מוצרים באינטרנט (שורות 6-8; שורות 21-27).

שער כיצד המגמה המתוארת **בטקסט 1** יכולה להשפיע על הנתונים המוצגים בתרשים I. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

4. על פי טקסט 3, מקור המימון העיקרי לקניות של בני הנוער הוא ההורים. אם מניחים שההורים הם מקור המימון העיקרי, מה לדעתך צריכה להיות מידת המעורבות של ההורים בקניות של ילדיהם באינטרנט – האם עליהם לפקח על כל קנייה, לקבוע סכום חודשי או לא להתערב כלל? נמק את דבריך. (6 נקודות)
- כתוב בהיקף של כעשר שורות.

לא לכתוב באזור זר

לקראת "יום הצרכן הבין-לאומי" כתוב סקירה על פי שלושת הטקסטים שקראת.
בכתיבתך תאר את השינוי שחל בהרגלי הצריכה בימינו ואת מקומם של בני הנוער בשינוי זה.
פרט את התוצאות האפשריות של השינוי בהרגלי הצריכה.
הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה
(ביבליוגרפיה). כתוב בהיקף של כ-150-250 מילים. השתמש בעמוד זה לכתיבת טיוטה, ואת
הסקירה כתוב בעמודים 8-9.

טיוטה

[illegible]

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

שים לב: שאלה 6 בעמוד הבא.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר – חובה (10 נקודות)

ענה על שאלה 6.

6. במשפטים שלפניך הקף את הצורה הנכונה של כל שם מספר מבין שתי האפשרויות.

- על פי מחקר שנערך בשנת 2016, שמונים ו**חמש** / **חמישה** אחוז מבני הנוער בישראל רוכשים מוצרים באמצעות האינטרנט פעמיים בחודש לפחות, והגיל שבו הצעירים מתחילים לרכוש מוצרים באמצעות הרשת הוא **אחת עשרה** / **אחד עשר**.
- בארצות הברית, שהיא מעצמת הקניות מספר **אחד** / **אחת** בעולם, אחד מכל שישה קניונים צפוי להיסגר ב**עשר** / **עשרת** השנים הקרובות.
- ב**חמש עשרה** / **חמישה עשר** השבועות הראשונים של שנת 2019 נסגרו בארצות הברית כ־6,000 חנויות. מומחים צופים כי עד שנת 2026 ייסגרו עוד כ**שבעים וחמש** / **שבעים וחמישה** אלף חנויות.
- במהלך השנים 2010-2017 גדל היקף הקניות של הישראלים באינטרנט פי **עשרה** / **עשר**.
- נתונים מראים כי בשנת 2018 הגיעו לארץ יותר משישים ו**שבעה** / **שבע** מיליון חבילות **שלושת** / **שלוש** הערים המובילות במספר ההזמנות של מוצרים ברשת הן רמת גן, פתח תקווה וגבעתיים. העיר תל אביב ניצבת במקום ה**שתים עשרה** / **שנים עשר** ברשימת הערים המובילות במספר הזמנות המוצרים ברשת.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: פרק ב – תחביר או פרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה ענה על ארבע מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

תוכל להיעזר בנספח 2 – דף העזר לבחינה.

7. לפניך שני משפטים.

(1) אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר שהוא רוכש מוצרים בעסקים מקומיים ולא

באתרי קניות.

(2) ברשתות המרכולים צמצמו את השימוש בשקיות הניילון באמצעות חקיקה, אולם על

אתרי הקניות לא חלה חקיקה זו.

- ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו: פשוט, מורכב, איחוי (מאוחד/מחובר).
- אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית שבו, וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה.
- אם המשפט הוא משפט איחוי (מאוחד/מחובר), תחם את איבריו.
- ציין מעל המילים והצירופים המסומנים בקו במשפטים (1) ו-(2) את התפקידים התחביריים שלהם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

8. א. לפניך הכותרת של טקסט 1.

קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם

- סמן קו מתחת לכל אחד מן הנשואים שבכותרת.
 - החלק הראשון בכותרת מנוסח בלשון דבורה, שאחד המאפיינים שלה הוא השימוש במילה "זה".
- כתוב את החלק הראשון של הכותרת מחדש: המר את המילה "זה" שבכותרת במילה אחרת, שתתאים לתוכן המשפט (תוכל לשנות מילים נוספות במשפט, אם יש צורך).

ב. לפניך שתי כותרות נוספות.

(1) "אמזון": אימת הקניונים בארץ

(2) סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11

המר כל אחת מן הכותרות (1) ו-(2) במשפט שלא יהיו בו נקודתיים. הוסף מילה או מילים על פי הצורך.

המרה של כותרת (1):

המרה של כותרת (2):

עדיין לא ברור אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

- ציין את התפקיד התחבירי של הפסוקית התחומה במשפט. _____
 - כתוב שלושה משפטים מורכבים: בכל משפט כתוב חלק עיקרי משלך, באופן שהפסוקית התחומה תשמש במשפט בכל פעם בתפקיד תחבירי אחר, לפי ההוראות שלפניך.
- בתפקיד פסוקית מושא: _____
- בתפקיד פסוקית נשוא: _____
- בתפקיד פסוקית תיאור תנאי: _____

ב. לפניך משפט.

המוצרים הנרכשים ביותר בקניונים הם בגדים, נעליים, משקפיים ותכשיטים.

- במשפט יש חלק כולל. ציין את התפקיד התחבירי של החלק הכולל במשפט.
-
- נסח את המשפט מחדש באופן שהחלק הכולל יהיה תמורה לאחת המילים במשפט.
- פסק כהלכה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

10. א. לפניך שני משפטים, ובהם סומנו הנשואים.

(1) המכירות בחנויות ובקניונים הולכות ומצטמצמות.

(2) בני נוער רבים הולכים לקניונים ומשווים בין מחירי הפריטים בחנויות.

- ציין ליד כל משפט את סוג הנשוא בו: נשוא כולל או נשוא מורחב.
- הסבר מהו ההבדל בין משמעות הפועל "הולכות" במשפט (1) ובין משמעות הפועל "הולכים" במשפט (2).

- פֶּרַק את המשפט שהנשוא בו כולל לשני משפטים פשוטים.

משפט פשוט I:

משפט פשוט II:

ב. לפניך שני משפטים, ובהם עצות לרכישה בטוחה באינטרנט מטעם המועצה הישראלית לצרכנות.

בכל אחד מן המשפטים מסומן שם פועל בקו.

(1) לפני כל רכישה באתר קניות רצוי לִוּדָא מי הגוף שמנהל את האתר ומפעיל אותו.

(2) מומלץ לערוך חיפוש בגוגל או בפורומים מופרים לבדיקת אמינות האתר.

- בכל אחד מן המשפטים שם הפועל המסומן פותח פסוקית מצומצמת.

ציין את התפקיד התחבירי המשותף לשתי הפסוקיות המצומצמות.

- מהו התפקיד התחבירי המשותף למילים "רצוי" ו"מומלץ" שלפני שמות הפועל

המסומנים בקו?

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

11. א. לפניך חמישה משפטים. חבר אותם לקטע לכיד ומקושב. השתמש במילות קישור מתאימות, והשמט מילים לפי הצורך.

- (1) בשנים האחרונות התפרסמו תחזיות על ירידה מתמדת ברווחי הקניונים.
- (2) לא ברור אם הירידה נובעת מן המעבר לקניות באינטרנט או מהקמת שטחי מסחר נוספים.
- (3) הקניון נועד לא רק לקניות.
- (4) הקניון הוא מרכז בילוי ומפגש חברתי.
- (5) נראה שעדיין מוקדם להספיד את הקניונים.

ב. לפניך משפט.

81% מבני הנוער העידו כי המליצו להוריהם לערוך את קניותיהם באינטרנט. המר את המשפט במשפט בדיבור ישיר. פסק כהלכה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה ענה על ארבע מן השאלות 12-16 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

תוכל להיעזר בנספח 2 – דף העזר לבחינה.

12. לפניך שבעה משפטים. בכל משפט יש פועל מודגש ובסוגריים אותו הפועל מנוקד.

ציין בטבלה את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפועל	השורש	הבניין
כמויות האשפה מעידות (מְעִידוֹת) שמדובר בתופעה רחבה.		
הסיור נערך בלילה שבו מפנים (מְפַנִּים) את הפסולת.		
הסיור אינו מותיר (מוֹתִיר) ספק בנוגע לשאלה היכן ערכו התושבים את קניותיהם.		
ברשתות המרכולים צומצם (צֻמְצַם) השימוש בשקיות ניילון.		
ד"ר יעל פרג מתמחה (מְתַמַּחָה) בכלכלת הסביבה.		
הפגיעה בעסקים מקומיים מעוררת (מְעוֹרְרֶת) מחאה בארצות הברית.		
במחקר השתתפו (הִשְתַּתְּפוּ) 500 נערים ונערות.		

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

13. לפניך חמישה משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

- בזכות המבחר הגדול באתרי הקניות אני תמיד **מוצאת** (מוציאת) את מה שאני מחפשת.

- אנשים רבים הודו כי הם מעדיפים לציין כתובת **מומצאת** (ממציאת) ולא את כתובתם האמיתית.

- בני הנוער בישראל **מוציאים** (מוציאים) על קניות באינטרנט סכום חודשי קטן בהרבה מן הסכום שבני הנוער מוציאים בארצות הברית.

- באתרי קניות רבים יש הסברים למי שאינם **מתמצאים** (מתמצאים) בקניות ברשת.

- אם לא **נמצא** (נמצא) מתנה מתאימה בחנות בקניון, נחפש בחנויות המקוונות.

א. ציין ליד כל משפט את הבניין של הפועל המודגש בו.

ב. (1) מבין חמשת הפעלים המודגשים במשפטים, איזה פועל יוצא דופן מבחינת השורש?

(2) ציין את השורש שלו. _____

(3) ציין את השורש המשותף לארבעת הפעלים המודגשים האחרים. _____

ג. ליד כל אחד משני הפעלים שלפניך, כתוב את שם הפועל שלו ואת שם הפעולה באותו הבניין.

מוצאת (מוציאת) _____ , _____

מוציאים (מוציאים) _____ , _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

14. א. לפניך משפט, ובו שתי מילים מודגשות.

• המוצרים האַרוּזִים נאַרְזִים מחדש לצורך שליחתם בדואר.

(1) ציין נכון או לא נכון ליד כל אחד מן המשפטים שלפניך.

- שתי המילים שייכות לאותו הבניין. _____
- שתי המילים גזורות מאותו השורש. _____
- לשתי המילים יש משמעות סבילה. _____
- שתי המילים משמשות במשפט באותו חלק דיבור. _____

(2) בחר באחד מן המשפטים הלא נכונים, והסבר בעזרת שימוש במונחים דקדוקיים מדוע הוא אינו נכון.

ב. לפניך משפט מטקסט 1.

הפער בין שְׁלוֹחַ יבשתי לשילוח אווירי מבחינת פליטת גזי חממה הוא עצום. לפניך ארבע מילים מודגשות שנגזרו מן השורש ש-ל-ח.

שְׁלוֹחַ, שְׁלִיחוֹת, הַשְׁתַּלְחוֹת, שְׁלִיחָה של חבילות מחו"ל נעשתה נפוצה.

(1) איזו מן המילים המודגשות אינה נוטה במשקלי שמות הפעולה?

הקף אותה.

(2) ציין מעל כל אחד משלושת שמות הפעולה את הבנין שאליו הוא שייך.

ג. לפניך שני משפטים, ובכל משפט מילה מודגשת.

• הילדים הם קהל אידיאלי בעבור משווקים (מְשׁוֹקִים).

• בני הנוער הם צרכנים (צָרְכָּנִים) מתוחכמים.

(1) מבין המילים המודגשות במשפטים הקף את המילה שהשורש שלה הוא גזור שם.

(2) ציין מעל המילה שהשורש שלה גזור שם את שם העצם שממנו נגזר השורש שלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

15. א. לפניך קטע שחסרים בו **פעלים**. קרא אותו, וכתוב בכל מקום ריק את הפועל המתאים

על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

דוגמה: המורה התחשב (ח-ש-ב) בתלמיד.

כדאי לנו לפעמים לעצור לרגע ו _____ (ב-ו-ן) בחפצים שאנחנו קונים ומכניסים

אלינו הביתה. כשאני _____ (ש-ו-ט) בדירתי, מביטה ברהיטים, פותחת ארונות

ובוחנת את תכולתם, אני _____ (ג-ל-י/ה) כי מעטים מאוד החפצים שאני

_____ (י-כ-ל) לומר עליהם בבטחה כי לא אזרוק אותם לעולם. למשל, את הכיסא

החום שהיה פעם של סבא שלי לעולם לא _____ (ר-צ-י/ה) להשליך לפח. אם

הכיסא הזה _____ (ש-ב-ר), אני _____ (ת-ק-ן) אותו. מחשבה זו מעט חריגה

בתרבות הצריכה שלנו, שבה גורמים לנו לזרוק כמה שיותר, כדי שנקנה כמה שיותר. אילו

היינו _____ (ס-פ-ק) רק במעט פריטים מכל דבר, ומתקנים את מה שמתקלקל, כל

השיטה הכלכלית של תרבות זו הייתה _____ (ק-ר-ס).

(מעובד על פי ארנה קזין. תרבות הצריכה או תרבות הזבל? מתוך האתר **מסע אחר**)

ב. לפניך קטע שחסרים בו **שמות עצם**. קרא אותו, וכתוב בכל מקום ריק את השם המתאים

על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

דוגמה: תגלית (ג-ל-י/ה) זו שיפרה את איכות החיים של רבים.

"תרבות הצריכה" הוא מונח המתאר את התנהגות הצרכנים בעולם המערבי.

התנהגות זו מתאפיינת ב _____ (ק-נ-י/ה) מרובה של מוצרים שאינם הכרחיים.

ה _____ (ב-ק-ר) על "תרבות הצריכה" היא שתרבות זו מייחסת חשיבות יתר

לחומריות ומעודדת אנשים לרכוש מוצרים שהם מעבר ל _____ (י-כ-ל) הכספית

שלהם. הגורם העיקרי שמעודד צריכה בקרב הציבור הוא הפרסומות המופצות באמצעי

ה _____ (ק-ש-ר) ההמוניים: העיתונות, הטלוויזיה והמרשתת.

בשנים האחרונות דווקא הקולות של אנשים התומכים ב"תרבות הצריכה" מתרבים.

לדבריהם, לאיש אין _____ (ז-כ-י/ה) להחליט בעבור אחרים אילו מוצרים

הכרחיים להם ואילו אינם הכרחיים. כמו כן הם טוענים שהכלכלה העולמית מתבססת

על "תרבות הצריכה", ובלעדיה לא הייתה מתאפשרת _____ (פ-ת-ח) בתחומים

רבים החשובים לאנושות, כגון מדע, _____ (ר-פ-א) ואף אומנות.

(מעובד על פי הערך "תרבות הצריכה" באתר **ויקיפדיה**)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

16. א. לפניך ארבע מילים מודגשות מחידושי האקדמיה ללשון העברית.

מרכולית (בלועזית: מינימרקט)

דרגנוע — גרם חשמלי של מדרגות עולות או יורדות.

מגדניה (בלועזית: קונדיטוריה)

מחנאות (בלועזית: קמפינג)

(1) מבין ארבע המילים **הקף** את המילה שלא נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי.

(2) ציין את דרך תצורתה של המילה שהקפת. _____

(3) העתק את שלוש המילים האחרות, וציין את משמעות הצורן הסופי שבכל אחת מהן.

המילה: _____ משמעות הצורן הסופי: _____

המילה: _____ משמעות הצורן הסופי: _____

המילה: _____ משמעות הצורן הסופי: _____

ב. לפניך שלושה זוגות של צירופים, ובכל זוג מודגשות שתי מילים.

בכל זוג **הקף** את המילה שמקורה בלעז.

זוג 1: גז החנקן / **המגזר** הפרטי

זוג 2: בתי **מלון** / שקית **נילון**

זוג 3: סדרת **דרמה** / **מהומה** רבה

ג. שמות בעלי המקצוע והעיסוק בעברית נוצרו בדרכי תצורה מגוונות.

(1) לפניך שלושה שמות של בעלי מקצוע. ציין ליד כל שם את דרך התצורה שלו.

_____ **קנין**

_____ **מנכ"ל**

_____ **בימאי**

(2) בחר באחד משמות בעלי המקצוע, והסבר בפירוט את דרך התצורה שלו.

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תש"ף, מס' 11281 + נספחים

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتجّاح، مجلس الطّالاب والشّبيبة القطري"

נספחים: נספח 1 — טקסטים ונספח 2 — דף עזר
לשאלון מותאם, עברית: הבנה, הבעה ולשון
11281, חורף תש"ף

מותאם

נספח 1 – טקסטים

לפניך שלושה טקסטים.

קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

טקסט 1

קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם

מאת סיון קלינגבייל

אחר צוהריים בפרוור של העיר ניו יורק. שליח של "אמזון"¹ מגיע לבניין דירות ומשאיר חבילות בכניסה. ערמות החבילות בכניסה לבניינים נהפכו למחזה נפוץ בכל רחבי ארצות הברית. סיור ברחובות ניו יורק בלילה שבו מפנים את פסולת אריזות הקרטון אינו מותיר אף הוא ספק בנוגע לשאלה היכן ערכו התושבים את קניותיהם. בכניסה לרבים מן הבניינים מונחות ערמות של קרטונים הממתינות לפינוי הזבל.

כמויות האשפה מעידות שמדובר בתופעה הולכת וגדלה. "אופי הקניות שלנו השתנה במשך השנים", מספר אודי, שחי עם בני משפחתו בלוס אנג'לס. "אנחנו קונים באינטרנט כי זה נוח. פעם זה היה זול יותר, כיום לא – אבל זה נוח יותר".

כבר שנים מדברים על מעבר מקניות בחנויות ה"מסורתיות" שנמצאות ברחוב ובקניון, לקניות מקוונות². אבל בשנתיים האחרונות השינוי מהיר יותר, ומותיר מאחור את החנויות הקמעוניות³ הוותיקות ואת הקניונים. רק לאחרונה הגישה אחת מרשתות הבגדים הגדולות, שהייתה בעבר הרשת הקמעונית הגדולה בארצות הברית, בקשה לפשיטת רגל והצטרפה לשורה ארוכה של רשתות קמעוניות מפוארות שלא הצליחו להתמודד עם השינוי.

מנתונים שהתפרסמו בשנה האחרונה באתר המרכז נתונים סטטיסטיים ומחקרים מכל העולם, עולה כי המסחר הדיגיטלי העולמי צומח בהדרגה – ב־2015 הוא הסתכם ב־1.5 טריליון דולר, ב־2018 הוא כבר צפוי להסתכם ב־2.8 טריליון דולר וב־2021 ב־4.8 טריליון דולר. המגמה ברורה: שיעור המכירות בחנויות המסורתיות בקניונים וברחובות מצטמצם, ואילו שיעור המכירות בחנויות המקוונות גדל בכל שנה.

מה שיבטיח את המשך הצמיחה של החנויות המקוונות ואת העלייה בכמות אריזות הקרטון הוא בעיקר היתרונות שיש לצרכנים בקניות באמצעות הטלפון או המחשב. בעבר העדיפו צרכנים לרכוש מוצרים בחנויות מקוונות מכיוון שהמחירים בחנויות אלה היו נמוכים בהשוואה למחירים בחנויות

* מעובד על פי קלינגבייל, ס' (19 באוקטובר 2018). עושים קניות באינטרנט כי זה זול? יש מחיר אחד נסתר שאולי לא הכרתם. מתוך האתר TheMarker.

1 "אמזון" – חברה אמריקנית למסחר באינטרנט.

2 מקוון – (online) שמחובר למחשב, מפיק מידע מעודכן ומאפשר שימוש מיידי.

3 חנות קמעונית – חנות שמוכרת סחורה ליחידים.

25 ברחובות ובקניונים, ואילו בשנה-שנתיים האחרונות הנוחות היא המניע העיקרי. ממחקר שנערך בדצמבר 2017 עולה כי האפשרות לרכוש בחנויות האינטרנט בכל שעה וכן האפשרות להשוות מחירים חשובות יותר לצרכנים מן המחיר הטוב ביותר. במשך השנים השכילו אתרי הקניות להסיר חששות שמנעו מצרכנים לרכוש מהם מוצרים: השליחויות המהירות הסירו את החשש של הצרכנים מהמתנה ארוכה למוצר, והמדיניות המקילה של החזרות מוצרים ביטלה את החשש של הצרכנים מרכישות שגויות. הנוחות הזאת עודדה אף היא את הצריכה המקוונת.

30 בעבר רווחה התפיסה שרכישות מקוונות עדיפות על רכישות בחנויות המסורתיות מבחינת השמירה על איכות הסביבה, אבל כיום יותר ויותר אנשים העוסקים בתחום הקיימות וכלכלת הסביבה אינם בטוחים בכך עוד. כיום כבר ברור כי לקניות המקוונות יש השפעה רבה על הסביבה.

35 קודם כול בנוגע לסוגיית הפסולת: ברשתות המרכולים ניסו בשנים האחרונות לצמצם את השימוש בשקיות ניילון ובאריזות הן על ידי שינוי הרגלי הצרכנים הן על ידי חקיקה, אבל על אתרי הקניות לא חלים אותם החוקים. למשל, חובת התשלום על שקיות ניילון חלה רק על הצרכנים במרכולים ולא על מי שקונה באתרים ברשת.

40 שליחת המוצרים בארגזי קרטון מחמירה את בעיית הפסולת. חברות רבות אורזות את המוצרים בקופסת קרטון בגודל קבוע, בלי קשר לגודל המוצרים. כך מוצרים ארוזים נארזים מחדש, וכדי שלא ירשרשו בתוך ארגז הקרטון, ממלאים אותו בפלסטיק – שכבות על גבי שכבות של אריזה שאינה הכרחית.

45 ד"ר יעל פֶּרֶג, המתמחה בכלכלת הסביבה, מעלה שאלות נוספות בנוגע למחיר שכדור הארץ "משלם" בעקבות העלייה ברכישות המקוונות. נוסף על כמויות האשפה שנוצרות מן השימוש באריזות מרובות היא מציינת את עניין השינוע – העברת הסחורות ממדינות הייצור (בדרך כלל מסין או מבנגלדש) והפצתן של הסחורות. בעבר ההפצה הייתה לחנות יחידה, ואילו כעת היא נעשית לנקודות חלוקה רבות (לבנייני המגורים). שינוע זה מגביר את כמות פליטת הגזים מכלי התחבורה.

50 גם השיפור בנוחות הרכישות המקוונות מגביר את השפעתן של הקניות המקוונות על הסביבה: בשל מדיניות ההחזרות הנוחה של מוצרי אופנה וספורט, פריטים רבים נוסעים הלך וחזור. מדיניות זו מכפילה הן את כמויות הפסולת הן את פליטות הגזים.

באתרים רבים אפשר לבחור שהמוצר יגיע בשילוח אווירי, המבטיח הגעה של המוצר למוחרת ההזמנה. ד"ר ורד בלאס, מומחית למדעי הסביבה, אומרת: "הפער בין שילוח יבשתי לשילוח אווירי מבחינת פליטת גזי חממה הוא עצום. מטוס מוציא פי 20 עד 30 יותר אנרגייה לטונה לקילומטר מכמות האנרגייה שמשאית מוציאה, והוא פולט פי 20 עד 40 יותר גזי חממה לטונה לקילומטר מכמות הגזים שהמשאית פולטת".

על אף כל זאת הפגיעה הסביבתית של המסחר המקוון אינה מעוררת התנגדות ציבורית רבה, לעומת זאת הפגיעה של אתרי הקניות בעסקים המקומיים דווקא מעוררת מחאה בארצות הברית, ועקב כך לאחרונה יותר ויותר צרכנים משתדלים לרכוש מוצרים מעסקים מקומיים ולא מאתרי הקניות.

בשנים האחרונות חלה בישראל עלייה ניכרת בשיעור הקניות באתרי הקניות הבין-לאומיים. לדברי נוי קדם-מדמון, סמנכ"לית תקשורת והסברה בדואר ישראל, בעשור האחרון צמח תחום הסחר המקוון במידה ניכרת, והוא ממשיך לצמוח משנה לשנה. מנתוני חברת דואר ישראל עולה כי ב-2012 הוזמנו בישראל כ-18 מיליון חבילות מחו"ל, ואילו ב-2017 הוזמנו יותר מ-61 מיליון חבילות מחו"ל – שיעור ההזמנות גדל פי שלושה בתוך חמש שנים. "אנחנו רואים שאנשים מזמינים הכול: ביגוד והנעלה, טלפונים חכמים וג'דג'טים⁴ ואפילו מוצרים גדולים וכבדים – שמיכות וכריות, כלי נגינה, סירים וכלי בית, חלקי חילוף לרכב, ברוזים ועוד", אומרת קדם-מדמון. על פי הדוח השנתי של חברת בזק שפורסם בנובמבר 2017 ועסק בשימוש באינטרנט בישראל, 80% מן הישראלים קונים ברשת. תופעה זו חוצה גילים ונהפכת לרווחת יותר ויותר. הקניות המקוונות כבר אינן נחלת הצעירים בלבד, וחלה קפיצה בשיעור בני 55 ויותר שקונים ברשת.

נתונים אלה באים לידי ביטוי בגידול ניכר בכמות החבילות שנכנסות לישראל ועימן כמויות האריזות והפסולת. מנתוני הדואר עולה שב-2006 משקל החבילות שנכנסו לישראל היה 1,853 טונות, ואילו ב-2017 הוא כבר היה 10,800 טונות. יצרני מוצרי הצריכה ויבואניהם הפועלים בישראל כפופים לחוק האריזות ולכן מחויבים לטפל בפסולת שמייצרים המוצרים שלהם, ואילו האתרים הבין-לאומיים אינם כפופים לחוק זה.

4 נדג'ט – בעברית: חפיץ. חפיצים הם חפצי מותרות שיש בהם חידוש או תחכום כלשהו.

סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון

מאת ג'קי מוקמל

חודש נובמבר בשנת 2017 היה אחד מן החודשים העמוסים ביותר שראתה ישראל בשנים האחרונות בענף הרכישות המקוונות. זאת בשל אירועי המכירות הגדולים, ובהם אירוע מכירות בחסות גוגל ישראל, "חג הרווקים" הסיני וה"בלאק פריידיי" האמריקני¹. בשל כך אף נערכו בדואר ישראל לפתיחת מוקדי חלוקה חדשים ולקליטת החבילות הצפויות להגיע מחו"ל.

5

ברור כי אין מדובר בתופעה חולפת. בשנת 2016 רכשו הישראלים מוצרים באינטרנט בהיקף של יותר מ-14 מיליארד שקלים בתכיפות של רכישה בכל שתי שניות, ובשנת 2017 אף אפשר לראות עלייה בשיעור הקניות המקוונות. יותר ויותר ישראלים עורכים קניות בלי לצאת מן הבית ועל כך אין עוררין, אולם יש ענף עסקי שחייבים לתת עליו את הדעת: ענף הקניונים.

10

בסקר נמצא כי המוצרים הנרכשים ביותר בקניונים בארץ ובעולם הם מוצרים מתחום ההלבשה, ההנעלה, האופטיקה והתכשיטים. עוד גילה הסקר כי את מגמת המעבר לצרכנות מקוונת מובילים בעיקר בני הדור הצעיר הרגילים לשוטט ברשת ולהשיג את מבוקשם במהירות ובמחיר נמוך יותר.

האם הקניונים המסורתיים נמצאים בסכנת הכחדה? כיצד יוכלו בעלי החנויות בקניונים להתמודד עם השינוי הצרכני הבלתי נמנע? וכיצד בשוק תחרותי כל כך הם יוכלו לפתות את הלקוחות שכבר עברו לקנות במרחב המקוון לחזור ולקנות אצלם? עדיין מוקדם להספיד את הקניונים. כמו ענפי מסחר אחרים, גם בעלי הקניונים משקיעים זמן, מחשבה ומשאבים כדי למצוא את הדרך הטובה ביותר להתקיים בעידן הדיגיטלי – ואם ישכילו לעשות זאת, נמשך לבקר בקניונים עוד שנים רבות. קניון המבקש לשרוד במציאות החדשה יהיה חייב למשל להשקיע יותר בחוויית הצרכן, כגון בעיצוב מעניין ובפעילויות מושכות, וכן להציע מוצרים ושירותים שאי אפשר לרכוש ברשת, כמו מסעדות ומתחמי בילוי.

15

20

כבר עכשיו יש קניונים שעוצבו מחדש, וברבים מהם נוספו מסכי ענק ושודרגו השטחים הציבוריים. קניונים אחרים נהפכו למרכזים פעילים עבור התושבים באזור – וליד החנויות יצרו מתחמים ייעודיים לילדים, כגון פינות יצירה, מסלולי חידות ועוד.

25

האם בספרי ההיסטוריה ייזכרו הקניונים כ"דינוזאור" צרכני שלא שרד את המהפכה הדיגיטלית? האם הם יישארו יציבים גם בעתיד? ימים יגידו.

* מעובד על פי מוקמל, ג' (18 בדצמבר 2017). סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון. מתוך האתר ynet.

1 "חג הרווקים הסיני" (שחל ב-11 בנובמבר) וה"בלאק פריידיי" האמריקני (שחל ביום שישי של השבוע הרביעי בנובמבר) הם ימי שיא של צרכנות בעולם.

טקסט 3

סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11

מאת שירה קרפיק ספיר

חברת אי־ביי (eBay) ישראל פרסמה הבוקר נתוני מחקר שמהם אפשר ללמוד על העדפות הקנייה המקוונת של בני נוער ישראלים. הנתון המפתיע הוא הגיל שבו מתחילים בני הנוער לקנות ברשת – במחקר התברר כי מקצתם התחילו לקנות באינטרנט כבר כשהיו בני 11. במחקר השתתפו 500 נערים ונערות בני 12-17 מרחבי הארץ, שערכו בשנה האחרונה קנייה מקוונת אחת לפחות.

5 בין השאר חשף המחקר כי 85% מבני הנוער רוכשים מוצרים באינטרנט פעמיים בחודש. הסכום הממוצע בכל קנייה הוא כ־66 שקלים. בני הנוער רוכשים בעיקר גדג'טים (חפיצים), מוצרי חשמל ואלקטרוניקה ומשחקי מחשב. נערות קונות יותר מוצרי אופנה, אביזרי אופנה, תכשיטים ומוצרי קוסמטיקה.

10 ההורים הם מקור המימון הנפוץ ביותר לקניות בקרב 65% מבני הנוער, ומקור המימון המדורג במקום השני הוא שכר העבודה של בני הנוער עצמם.

לדברי אלעד גולדנברג, מנהל הפעילות העסקית של חברת אי־ביי ישראל, "גיל 13 הוא הגיל הממוצע שבו מתחילים לקנות באמצעות האינטרנט, ובשל התפתחות האינטרנט ניכר כי גיל זה יורד – נערים ונערות שכיום הם בני 16-17 התחילו לקנות כשהיו בני 14 בממוצע, ואילו בני 12-13 התחילו לקנות כבר כשהיו בני 11. כיום 15 בני הנוער הם כוח קנייה חזק, ולכן הם קהל אידיאלי בעבור משווקים, מפרסמים וחברות מסחריות. בני נוער הם צרכנים מתוחכמים, ולראיה 53% מהם העידו שראו מוצר כלשהו בחנות ולאחר מכן חיפשו אותו ברשת ורכשו אותו שם. מלבד היותם קניינים משמעותיים, 81% מבני הנוער העידו כי המליצו להוריהם לקנות באינטרנט.

20 הם כמעט נולדו לסביבה המקוונת, הם 'שוחים' בה, ולכן טבעי מאוד בעבורם לערוך בה גם את הקניות שלהם."

* מעובד על פי קרפיק ספיר, ש' (13 בספטמבר 2016). סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11. מתוך האתר **גלובס**.

נספח 2 — דף עזר לבחינה

טבלת התנועות

	התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a	פתח	קמץ	חטף פתח
e	סגול	צירי חסר צירי מלא	חטף סגול
i	חיריק חסר	חיריק מלא	
o	קמץ קטן	חולם חסר חולם מלא	חטף קמץ
u	קובוץ	שורוק	

טבלת הגופים

	גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי, נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

מבני משפט מיוחדים: נושא סתמי, נשוא מורחב, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור,

תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פָּעַל (פעל), נִפְעַל (נפעל), הִפְעִיל (הפעיל), הִפְעַל (הופעל), פִּיעַל (פיעל), פִּעָל (פועל), הִתְפַּעֵל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרת הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"י/ו (נפי"ו), נחי ל"י (נל"י), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו/י (נע"ו/י)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם (הרכב) בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה